

NA ŠPICI — 23. 06. 2019

Gala večer baletnih zvezd

Daliborka Podboj, Ljubljana

Petar Đorčevski in Susanna Salvi sta odprla gala baletni večer. (Foto: arhiv DBUS)

Društvo baletnih umetnikov Slovenije (DBUS) je v drugi polovici gledališke sezone 2008/19 organiziralo nove aktualne predstavitve, tudi pereče vpogleda na 100 let baletne slovenske dediščine. Najprej so aprila organizirali okroglo omizje v SLOGI – Gledališki muzej, ki ga je vodil **Tomaž Rode**, govora pa je bilo o baletni domačiji na bregu Krke v Novem mestu, o zadnjem bivališču naših dveh baletnih velikanov, umetnikov mednarodnega slovesa, **Pie** in **Pina Mlakarja**, ki sta s svojim neprecenljivim umetniškim opusom obogatila slovensko baletno dediščino, tudi pustila svoj kreativni pečat na odrih Evrope. Povabljeni in prisotni so bili tudi predstavniki Novega mesta, **Judita Podgornik Zaletelj** iz Zavoda za kulturno dediščino Novo mesto, tudi predstavnik Društva NM **Luka Rems** in oba dediča Mlakarjevih, hčerka **Veronika** in sin **Tomo**.

Kaj pa je tako spornega pri tej domačiji, ki sta jo Mlakarjeva imenovala Baletna domačija: Pas de deux (Korak v dvoje), ki je nastajala ob podpori ter pomoči naših baletnih umetnikov, kjer sta umetnika po upokojitvi našla svoj mir, tudi obnavljala svoj zgodovinski Lok, pisala spomine, poglede in razmišljanja o baletni umetnosti ...? Zemljišče sta v 50. letih minulega stoletja kupila ob Krki in postavila leseno hiško, prekrito s slamnato streho. Hiška stoji v bližini tovarne Krka, z razvojem tovarne pa so rasle tudi potrebe po parkirnem prostoru delavcev Krke, tako da so Mlakarja leta 1969 kar razlastili njune pravno kupljene parcele. Da ni prišlo do podiranja edinega doma Mlakarjevih, so takrat preprečili baletni umetniki s svojimi telesi, kar z živim zidom so zaščitili njun dom, del zelenice je bil odtujen, kjer stoji tovarniško parkirišče. Od takrat je tovarna Krka postala lastnica zemljišča ter hiške, ki je z letom 1995 končno postala kulturni spomenik lokalnega značaja, kot je potrdila Judita P. Zaletelj, tudi seznanila, da naj bi v prihodnje poimenovali mestno ulico po Pii in Pinu Mlakarju ter postavili še njun kip. Predlagala je tudi, da bi se poleti v romantičnem vrtu organizirali ogledi plesnih filmov, tudi se uprizarjali koncerti na odprtem, kar ne bi ogrožalo domačije in bi ta na novo zaživela kot kulturni spomenik. Luka Rems pa predlagal, da domačija postane baletni muzej s stalno razstavo, kar je tudi želja članov DBUS. Glede na stanje lesene hiške ter izračunano statiko, ko zanjo skrbi tovarna Krka, ki je že obnovila streho, bo ta objekt potreben dodatne obnove ter zaščite, da bi lahko sprejemal skupino največ 20 obiskovalcev, željnih ogleda. Torej je stanje kulturnega spomenika, Baletne domačije Mlakarjevih, še vedno aktualno ter pereče, tudi še v dogovorih o možnih pristopih in postopkih z lastnico, s tovarno Krko.

Razstava ob 100-letnici baleta v Cankarjevem domu (foto: Mare Vavpotič)

Naslednji korak DUBUS je stekel ob majski postavitvi pregledne fotografske razstave, 100-letnega vpogleda v slovensko poklicno baletno umetnost ter ustvarjalnost baletnih umetnikov. Obsežna razstava je ugledala dan v sodelovanju z obema našima baletnima hišama: SNG Opera in balet Ljubljana, Opere in baleta SNG Maribor, RTV Slovenija ter Cankarjevega doma (CD), ki so posredovali svoje zgodovinske

DUBUS želi, da bi imela svojo stalno pozicijo v Baletni domačiji Mlakarjevih; in je pridobljenih fotografij na voljo še za vso dvorano. Razstava je en mesec polnila preddverje CD v pritličju, tudi bila vidno obiskovana, razvejana pa po zgodovinskih letnicah baletnih dogodkov, po solistih ter koreografih tako ljubljanskega kot mariborskega baleta, tudi tujih gostovanj, na koncu pa bil zajet še novi ustvarjalni čas obeh naših baletnih institucij, tudi se vrteli posnetki znamenitih preteklih uprizoritev. Pod vsakim sklopom ali pač posamezno fotografijo je bil zapisan še vir fotografije oziroma lastnik; razstava je bila zaključena 13. junija.

In je sledil še en nov organizacijski korak DBUS v letošnjem pomladnem majskem vzdušju: Gala koncert Zvezde mednarodnih baletnih odrov v Gallusovi dvorani, tudi v počastitev 100-letnice slovenskega poklicnega baleta in pod pokroviteljstvom praznovanja predsednika Republike Slovenije **Boruta Pahorja**.

Nina Noč in Flavio Salamanka v Giselle

Tudi so se ob tem projektu združile umetniške moči SNG Opera in balet Ljubljana, Opere in baleta SNG Maribor, Cankarjevega doma ter Društva baletnih umetnikov Slovenije, ob organizacijskem vodenju Tomaža Rodeta, **Janje Krivec** in **Petra Dorčevskega**. V pregledni gledališki knjižici s podatki vseh nastopajočih ter zgodovinskem uvodu ob 100-letnici slovenskega poklicnega baleta je predstavljen še večerni program treh delov z dvema vmesnima odmoroma, ko je nastopilo 26 mednarodno priznanih baletnih zvezdnikov, solistov in prvakov v 22 koreografijah, tako odlomkov iz velikih baletnih del kot tistih iz sodobnejših dni, v plesu izvrstnih baletnih umetnikov, ko se o njih izvedbah lahko spregovori le v superlativih, saj so povsem navdušili, tako rekoč omrežili prisotno občinstvo, da je to po treh urah uprizoritve imelo še toliko moči, da so lahko mednarodne baletne zvezde navdušeno ter večkratno nagradili z aplavzom. K nadvse uspešni predstavi so pripomogli tudi: vodja predstave **Igor Mede**, oblikovalec svetlobe **Sašo Bekafigo**, za glasbeno vodenje zaslužni **Majaž Marin**, za ton **Drago Poročnik** in **Blaž Sinjur** ter za video **Dejan Bjelajac**. Ob tako velikem projektu, ki je v številnih menjavah tekoče tekkel, je treba pohvaliti tudi ves prisotni tehnični kader.

vizualnim predvajanjem spominov na jubilejna leta in zgodovinska zvezdniška obdobja slovenskega poklicnega baleta. Na odru se je slovesnost začela z Labodjim jezerom koreografa **Marius Petipa** in na glasbo **Petra Iljiča Čajkovskega**, s pas de deux Odile in Princa Siegfrieda v izvedbi Petra Dorčevskega, solista ter sedanjega umetniškega vodje ljubljanskega baleta, in **Susanne Salvi**, prvakinja baleta Opere v Rimu. Dorčevski je za svojo dobro izvedbo bil nagrajen z obilnim aplavzom, ob njem tudi njegova baletna partnerka Susanna Salvi. Znova pa je Dorčevski nastopil v tretjem delu programa s priznano baletno solistko, Ljubljančanko **Tjašo Kmetec**, v odlomku iz dramskega baleta Doktor Živago (**Jirí Bubeníček**, **Dimitrij Šostkovič**), ko sta duet Lare in Komarovskega nadvse prepričljivo dramsko odigrala ter zaplesala.

Asami Nakashima in Yuya Omaki v Peeru Gyntu

V prvem delu sta se mladostno razigrala solista mariborskega baleta, **Asami Nakashima** in **Yuya Omaki**, v duetu iz baleta Peer Gynt (**Edward Clug**, **Edward Grieg**), znova pa vedrila s svojo že nagrajeno izvedbo grand pas de deux baleta Gusar (Marius Petipa, **Adolph Adam**). K prijetnemu presenečenju je doprinesla tudi ljubljanska solistka **Nina Noč** s svojo čutno izvedbo Giselle ob prefinjeni prinčevski izvedbi baletnega solista mednarodnih odrov **Flavia Salamanke** v pas de deux Giselle in Princa Albrehta (**Jean Coralli**, **Jules Perrot**, Adolph Adam). Prvaka Narodnega gledališča Brno, Finka **Emila Vuorio** in Kanadčan **Arthur Abram**, sta se izpostavila v beli čutni liriki temnih senc pas de deux Black and White (**Mario Radačovský**, Peter I. Čajkovski).

Near This v izvedbi Ive Vitić Gameiro in Guilhermeja Gameira Alvesa

Za izredni sodobni prispevek prvega dela je poskrbel zagrebški koreograf **Leo Mujić** s svojo letečo koreografijo novodobnih brzič, *Near This*, na glasbo **Julesa Masseneta** v vesoljni izvedbi prvakov baleta HNK Zagreb, **Ive Vitić Gameiro** ter Portugalca **Guilhermeja Gameira Alvesa**, bila sta tudi nagrajena z navdušujočim aplavzom. Oba prvaka HNK pa znova v ospredju v koreografiji čustvenega naboja *Leave Me* Mariborčanke **Valentine Turcu** na glasbo **Fridricha Georga Händla**. V koreografiji Valentine Turcu *Romeo in Julija* (**Sergej Prokofjev**) sta se v ljubezenski balkonski sceni idilično predstavila mariborska solistka **Catarina de Meneses** in **Ionut Dinita**. In se je drugi programski del tudi zaključil z dramskim pas de deux Tatjane in Onjegina v koreografiji Turcove na glasbo **Sergeja Rahmaninoffa**, ko je **Jelena Lečić** do konca dominirala v svojem liku Tatjane in se je **Anton Bogov** docela poglobil v dramski lik strtega Onjegina; dramski scenski izpis, ki seže do srca.

Don Kihot in plesalca Haruhi Otani in Angel Garcia Molinero

Prvi del se je zaključil s klasično izvedbo grand pas de deux iz baleta Don Kihot (Marius Petipa, Ludwig Minkus) v izvedbi enkratnega odkritja prvakov baleta nacionalne plesne skupine iz Madrida: **Haruhi Otani** in **Angel García Molinero**. Ne le da sta Japonka in Španec izvrstno ter doživeto izpela svoj klasični duet, ampak tudi moderni duet prekipevajočega temperamenta v koreografski postavitvi Symbiosis (**Altea Nuñez Nieto/Philip Glass**) in si prislužila odmeven aplavz. In je Haruhi Otani v pogovorih pridobila kar prislov zvezdnice večera. Tudi povsem zaslužen, ko v njenem plesnem izrazu prevlada perfekcija izvedbe ob popolnem zlitju z likom, ki se odseva v dorečeni plesni drži, čutnemu dihu ter njenih živih pogledih.

Natasha Mair in Jakob Feyferlik v Esmeraldi

Drugi del je krasila estetika baletne izvedbe prvakov baleta Dunajske državne opere, **Natasche Mair** in **Jakoba Feyferlika**, ob plesalčevih letečih poletih v grand pas de deux iz baleta Esmeralda (Marius Petipa/**Cesar Pugni**). Znova pa sta zablestela v plesni ekspresiji ljubezenskih frekvenc v koreografiji Luminous **Andrasa Lukacs**a na glasbo **Maxa Richterja**.

Adagietto Eleane Andreoudi in Enoja Pecija

Iz baleta Dunajske državne opere izhaja tudi solist ter koreograf albanskih korenin, **Eno Peći**, ki je s solistko Grškega nacionalnega baleta iz Aten, **Eleano Andreoudi**, zaplesal svoj koreografski duet Opus 25, plesno liriko na istoimensko etudo **Frédérica Chopina** v izvedbi pianista **Marjana Peternela**. Nastopila pa znova v zaključnem duetu z naslovom Adagietto v znameniti koreografiji **Renata Zanella** na glasbo **Gustava Mahlerja**, ki jo je avtor podaril slovenskemu baletu ob 100-letnem jubileju.

Manon in Marize Fumero in Arionel Vargas

Tudi klasični balet CCBM iz Miami je ob jubileju podaril slovenskemu baletu koreografiji Manon in La Bohem. Pas de deux Manon in Des Grieuxa koreografa Sira **Kennetha MacMillana** na glasbo **Julesa Masseneta** sta v značilnostih kubanskega baletnega temperamenta zaplesala **Marize Fumero** in **Arionel Vargas**. V njuni izvedbi je zaživel tudi balet La Boheme koreografa **Michaela Pinka** na glasbo **Giacoma Puccinija**.

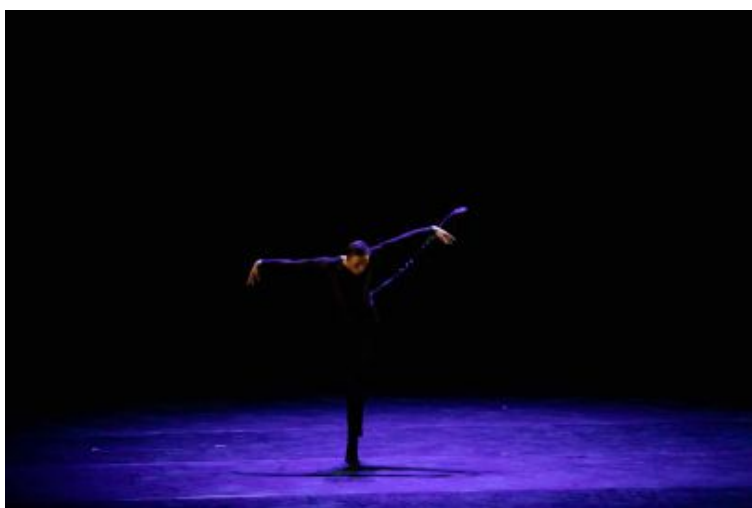
No, brez baletnega stila danskega koreografa **Augusta Bournonvilla** in glasbenika **Hermana Severina Løvenskiolda** ta zgodovinsko barvito razvejan baletni večer glasbe in plesa ne bi predstavljal

Tamazlacaru, ki se je tako kot ta večer v koreografiji Silfida že odmevno prestavil na mednarodnih odrih.

Dinu Tamazlacaru in njegov Les Bourgeois

Dinu Tamazlacaru je znova navdušil, tudi na novo nasmejaj v svoji zabavni izvedbi koreografije **Bena Van Cauwenbergha**, Les Bourgeois, La vie en rose, na znano pesem, glasbo **Jaquesa Brela** ter v kostumu **Danielle Laurent**. V solu baleta M-Dao (2016, koreografija: **Yabin Wanga**, glasba **Jocelyn Pook**, po tradicionalni ameriški pesmi Die Yarman) je še enkrat lahkotno zavela svojo plesno izvedbo Ksenia Ovsyanick. Ob glasbi **Camille Saint-Saënsa** in v koreografski sodobnosti **Mária Radačovskye**ga je na novo ilustriran balet Umirajoči labod, baletni performans v odličnosti novodobne izvedbe južnoafriškega baletnega plesalca **Thorisoa Magongwa**.

Thoriso Mogonwa in Umirajoči labod (foto: arhiv DBUS)

Dejansko je to bil veličastni poklon mednarodnih baletnih zvezd častitljivi 100-letnici slovenskega poklicnega baleta.

View Gallery

12 Photos

PREJŠNJI ČLANEK

Ana Ekart. Bila sva malo razočarana nad rezultati ...

NASLEDNJI ČLANEK

Ni še konec sezone za mariborski balet. Danes nastopa v Brnu!

Gala večer baletnih zvezd

